

Geschiedenis Proeflessen
Leerling Groep 8
Thema 4 – Sterke vrouwen en
Franse koningen

Binnenkort ga ik stoppen met mijn werk als professor. Natuurlijk vertrek ik pas als ik goede opvolgers heb.

Wat denk je, kan ik op jou rekenen?
Wil jij verder gaan waar ik stop?
Dan kun je met dit lesboek leren wat je moet weten om mee te doen in het Argus Clou-team.

Ik zat in de oranje kamer in mijn Pauwenstoel en luisterde naar mijn assistente Mista Pappolotou. Ze speelde een verdieping hoger op de piano. Net zo mooi als mijn moeder het vroeger deed. De muziek duikelde door het trapgat en kriebelde als een veertje in mijn oor. Tot een telefoonrinkel mij ruw wakker schudde. Even later kwam Mista de trap af en dat was het begin van een avontuur op het eiland Corsica.

De rozenkeizerin van Corsica

'Het was jouw vriend professor Petit Lupardi', zei Mista. 'Of je tijd had om langs te komen!'

'Ha, Lupardi', zei ik. 'Wat is er aan de hand met die oude struikrover?'

'Hij heeft een beeld gevonden.

Zoiets als hier op de werkkamer, maar dan eentje met een hoofd.'

'Dat is een mooie vondst', zei ik.

'En wat is het probleem?'

'Hij denkt dat het een Romeinse godin is, maar hij weet niet welke.'

Ik dacht er even over na. Het verbaasde mij niet dat Lupardi daar niet uitkwam. Hij weet veel, maar vooral van dieren. Als je hem vraagt hoeveel poten een **duizendpoot** heeft of waarom een kikker groen is, dan weet hij dat. Maar godinnen heeft hij

nooit bestudeerd. Moest het beeld ook per se een godin zijn? Ze hakten in de Romeinse tijd toch niet alleen godinnen uit marmer? Het zou ook best de vrouw van een Romeinse keizer of zijn moeder kunnen zijn. Het werd tijd dat ik mijn vriend Lupardi weer eens opzocht.

Dan kon ik meteen mijn **STRIPBOEKEN** terugvragen die hij twintig jaar geleden had geleend. 'Waar zit hij op het ogenblik?', vroeg ik.

En dus was ik de volgende dag op weg naar Corsica. Natuurlijk gingen Mista en Jules mee. Mista weet veel van opgravingen, ze is tenslotte archeologe. En ons stokstaartje kan kuilen graven als geen ander. We namen de nachttrein naar Zuid-Frankrijk en in Marseille de boot naar Corsica.

Daar wachtte Petit Lupardi ons op. Eerst moesten we natuurlijk over vroeger praten, toen we op dezelfde school zaten. En Mista moest horen wat we op schoolfeesten allemaal uitgespookt hadden. Daarna vertelde Lupardi hoe hij het beeld gevonden had.

Hij was op zoek geweest naar een nest Corsicaanse kolfkopmieren. En toen hij wat in de grond spitte, dook tussen de stenen zomaar de godin op.

Petit Lupardi had het beeld in een werkschuur ondergebracht. Hij had het al schoongeborsteld. Maar het witte marmer had nog een rode gloed van de aarde. Het was een prachtig beeld. Een jonge vrouw met een *rozenkroon* in het haar. Het was bijna compleet. Alleen een hand ontbrak. En het gekke was dat het gezicht mij direct bekend voorkwam.

Mista weet veel van de Griekse en Romeinse goden. Ze heeft zelf het beeld gevonden dat nu op mijn werkkamer staat. Bij die opgraving heb ik haar ook leren kennen.

'Als je wilt weten welke godin het is, moet je kijken naar de dingen die ze bij zich hebben.'

'Als je wilt weten welke godin het is, moet je kijken naar de dingen die ze bij zich hebben', zei ze.

'De godin Juno zie je vaak met een pauw. Minerva, de godin van de wijsheid, met een uil.'

'Bij deze godin zie je alleen rozen en een kroontje.'

'Het is de *godin van de liefde*', zei Mista. 'Venus wordt vaak met rozen afgebeeld. Maar haar jurk en dat kroontje zijn vreemd voor de Romeinse tijd.'

De godin leek niet op de Venusbeelden of schilderijen die ik kende. Maar dat hoefde ook niet, want niemand wist immers hoe een godin eruitzag. Alle beelden waren fantasiebeelden en de gezichten waren bij elke beeldhouwer of **SCHILDER** weer anders. 'Venus is geboren uit het schuim van de zee', zei Mista. 'In een schelp, maar die zie ik niet.' 'Misschien zat de schelp in de hand die weg is?', zei Petit Lupardi.

Ik dacht na. Waar had ik dat gezicht toch eerder gezien? Ik liet mijn Argusscoop een gezichtsberekening maken. Lupardi volgde het precies. 'Dat je dat kunt', zei hij, 'je bent nog net zo slim als vroeger, hè?' 'Het is de Argusscoop', zei ik. 'Die maakt een foto en berekent dan alle maten.'

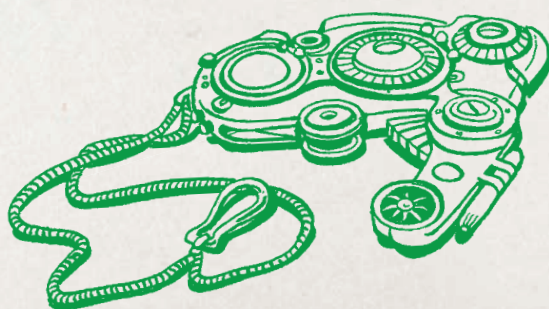
De afstand tussen de ogen, de afstand tussen neus en kin.

De lengte van de neus, de plaats van de oren. Alle maten van het gezicht werden opgeslagen. En daarna zocht het computertje in de Argusscoop **RAZENDSNEL** alle foto's van bestaande schilderijen en beelden af.

'Prinses Maxima heeft dezelfde mondbreedte', las ik even later. 'En de Egyptische koningin Cleopatra heeft net zo'n neus.' 'Het is een wonder', zei Lupardi. 'Maar roestkevertjes zijn ook bijzonder, hoor!'

'Maar roestkevertjes zijn ook bijzonder, hoor!'

Er flikkerde een lampje in mijn Argusscoop. Hij had een portret gevonden van iemand die als twee druppels water op het Venusbeeld leek. Mista keek over mijn schouder mee. Lupardi hijgde van opwinding. Ik begreep waarom het beeld mij zo bekend voorkwam. 'Joséphine', zei ik. 'Het gezicht ken ik van een schilderij van Joséphine. Maar hoe kan dat?'

Hoe kon een Romeinse Venus het gezicht hebben van Joséphine de Beauharnais, de vrouw van Napoleon, die in de achttiende eeuw leefde? Had er ooit op Corsica een meisje model gestaan toen de Romeinse beeldhouwer de Venus van Corsica uit marmer kapte? En leek dat meisje toevallig op de keizerin die een paar duizend jaar later geboren zou worden?

Petit Lupardi nam ons mee naar zijn werkkamer op de universiteit. Daar zochten we uit hoe het precies zat met de Franse keizerin. Ik zocht naar meer plaatjes van Joséphine. We vonden weer alle drie dat het beeld haar gezicht had. 'Interessant', zei Lupardi. 'Ik lees hier dat er nog liefdesbrieven van Napoleon aan Joséphine bewaard zijn.'

'De roos is het symbool van de liefdesgodin', zei Mista. 'Weten jullie wat nu zo vreemd is? De bijnaam van Joséphine de Beauharnais was de *Rozenkeizerin*. Ze had in de paleistuin een rozentuin met alle bekende rozen van de wereld.' 'En in haar kasteel had ze een kamer vol schelpen', zei Lupardi.

Was het toeval dat we de rozen en schelpen bij de godin Venus en bij Joséphine vonden? We kwamen er niet uit. Petit Lupardi vond het allemaal bijzonder.

Niet zo interessant als een *vampiermier* in een holle boom, dat wel! Maar toch bijzonder!

De volgende morgen deed ik met mijn Argusscoop een oudheidsonderzoek. In een kapgleuf van het beeld vond ik resten marmerslijpsel. De wijzer van mijn oudheidszoeker schommelde tussen 1750 en 1820. En daarmee was er weer een nieuw probleem.

'Het is geen Romeins beeld', zei ik. 'Het is een beeld uit de negentiende eeuw.'

Mista trok snel een conclusie: 'dan is het Venus helemaal niet, het is gewoon Joséphine.'

En toen was het toch nog weer Petit Lupardi die het laatste restje van het raadsel oploste.

'Voor Napoleon was Joséphine een godin', zei hij. 'Net als Bonnie vroeger voor jou, Argus! Napoleon wilde zijn eigen Venus aanbidden. Dus liet hij zijn vrouw in marmer uitkappen.'

We waren er stil van.

'Een verliefde man die een standbeeld van je laat maken!', zei Mista. 'Wat moet dat bijzonder zijn. Zoiets heb ik nog nooit meegemaakt.'

'Nee', zei ik. 'Maar wat niet is, kan nog wel komen, Mista.'

GESCHIEDENIS

GROEP **8** LESBOEK
THEMA 4

les 1 – Voor of tegen Oranje?

Wie was eigenlijk de baas in de lage landen?

Onze eerste koning, Lodewijk Napoleon, was Frans, had een litteken boven zijn oog, een verlamde hand en hij liep mank. En hij hield van geld uitgeven. Eerst zagen de mensen Lodewijk Napoleon niet zo zitten. Maar later gingen ze steeds meer van hem houden.

Een koning

Napoleon Bonaparte heerste over een groot deel van Europa. Hij benoemde zijn jongere broer Lodewijk tot koning van ons land. Dat was voor het eerst dat de Nederlanden een eigen koning hadden. De nieuwe koning was een aardige man. Allereerst probeerde hij Nederlands te leren. De mensen vonden dat reuze sympathiek. 'Ik ben konijn van Olland', zei hij, in plaats van: koning van Holland. Als er een ramp gebeurde, ging de koning er direct naartoe en hielp hij persoonlijk mee om hulp en troost te bieden. Zo droeg hij zelf de zandzakken naar de dijk bij een grote overstroming in 1809.

Dit is een kopie van:
Lesboek, pagina 62

Gelijke rechten

Napoleon was niet erg tevreden over zijn broer Lodewijk. Hij vond hem maar een slappeling. Maar Lodewijk heeft heel veel goede dingen gedaan. Zo zorgde hij er bijvoorbeeld voor dat mensen van ieder geloof echt gelijke rechten kregen. De joden en de katholieken waren heel blij met hem. Ze mochten nu dezelfde banen hebben als iedereen. Napoleon in Frankrijk stelde hoge eisen aan zijn broer. Napoleon wilde Nederlandse soldaten voor zijn leger. Maar Lodewijk weigerde die te sturen. Hij vond dat hij Nederland niet kon beroven van al zijn jonge mannen.

Twee meningen

Napoleon had ook ruzie met Engeland in die tijd en verbood de Nederlanders met Engeland te handelden. Maar zijn broer vond het helemaal niet nodig dat te verbieden. Hij keek gewoon een andere kant op als de Nederlanders stiekem toch naar Engeland voeren. Napoleon werd uiteindelijk zo boos dat Lodewijk naar huis moest en geen koning meer mocht zijn. Jammer. Hij was maar vier jaar koning geweest.

Dit is een kopie van:
Lesboek, pagina 63

les 1 – Voor of tegen Oranje?

1

Onvrede

Voordat Lodewijk Napoleon koning werd over ons land hadden de rijke regenten en stadhouders de macht. Het verschil tussen arm en rijk werd steeds groter. De arme bevolking werd ontevreden. De mensen vonden het niet eerlijk dat ze niets te vertellen hadden over het bestuur van het land. Ze waren ook kwaad omdat de armenzorg niet goed genoeg was geregeld. Maar wat konden ze doen? Toen kregen ook hoogopgeleide burgers kritiek op de luxe en de weelde waarin de rijken leefden. Er ontstonden overal heftige discussies.

een groot verschil
tussen arm en rijk

2

Tegen Oranje

Veel mensen waren woest op stadhouder Willem V van Oranje, omdat hij zich als een koning gedroeg, veel te veel geld uitgaf en weinig deed voor het volk. De mensen die zich tegen hem keerden, wilden zelf hun burgemeester kunnen kiezen en minder belastingen betalen. Ze wilden ook dat iedereen voor de wet gelijk zou zijn. En dat er **vrijheid van drukpers** zou komen. Dat betekent dat je mag schrijven wat je wilt. De mensen die tegen Willem V waren, noemden zich **patriotten**. De **Oranjegezinden** waren juist vóór de Oranjes.

Willem V woonde in Huis ten Bosch.

3

een spotprent

Vlucht uit Den Haag

De patriotten vonden dat het volk invloed moest krijgen op het bestuur van het land. Ze vonden dat een stadhouder, die zich ook nog als een koning gedroeg, niet alle beslissingen alleen mocht nemen. Maar Willem V bleef meer invloed van het volk tegenhouden. Er kwam steeds meer verdeeldheid en ruzie. Die werd eerst alleen met **pamfletten** en **spotprenten** uitgevochten. Pamfletten waren een soort folders, voorlopers van de krant. In spotprenten maakten de Oranjegezinden de patriotten belachelijk of andersom. Maar het bleef niet bij spotprenten. Steeds gewelddadiger ging het eraan toe. Er braken gevechten uit waarbij doden vielen.

4

Twintigduizend soldaten

Willem V woonde in Den Haag, maar die stad was nu een echte patriottenstad geworden. Hij vertrok en ging in Nijmegen wonen. Willems vrouw Wilhelmina besloot om met de koets naar Den Haag te reizen om steun te zoeken tegen de patriotten. Nog vóór Gouda werd ze tegengehouden door de patriotten en weer teruggestuurd. Willem deed niets, maar Wilhelmina wel. Zij liet haar broer, de koning van Pruisen, een leger sturen van twintigduizend soldaten. Dit leger versloeg de patriotten en hun leiders vluchtten naar Frankrijk. Even leek het erop dat stadhouder Willem V weer de macht in handen had.

Wilhelmina wordt tegengehouden door patriotten.

Om te onthouden

- * de vrijheid van drukpers
- * de patriot
- * de Oranjegezinde
- * het pamflet
- * de spotprent

Dit is een kopie van:
Lesboek, pagina 65

les 2 – Franse overheersing

Wat heeft Napoleon veranderd in ons land?

In Frankrijk hadden de burgers ook genoeg van de rijkdom van de machthebbers. Het gewone volk betaalde veel belastingen en leed honger. De burgers hadden nauwelijks rechten en werden soms zomaar in de gevangenis gegooid.

1

Bestorming van de Bastille

De Franse burgers wilden niet meer dat hun koning alle beslissingen alleen nam. Ze wilden meebeslissen.

De koning gaf niet toe. Op 14 juli 1789 bestormden de Franse patriotten de Bastille, een gevangenis in

* Parijs. Dat was het begin van de **Franse Revolutie**.

Een revolutie is een grote opstand van het volk.

De burgers hadden nu de macht. De Franse koning en koningin werden onthoofd onder de guillotine.

Frankrijk was nu een republiek. De Nederlandse patriotten in Frankrijk waren heel blij. Nu zou het in Nederland vast ook lukken om de macht in handen van de burgers te laten vallen.

de bestorming van de Bastille

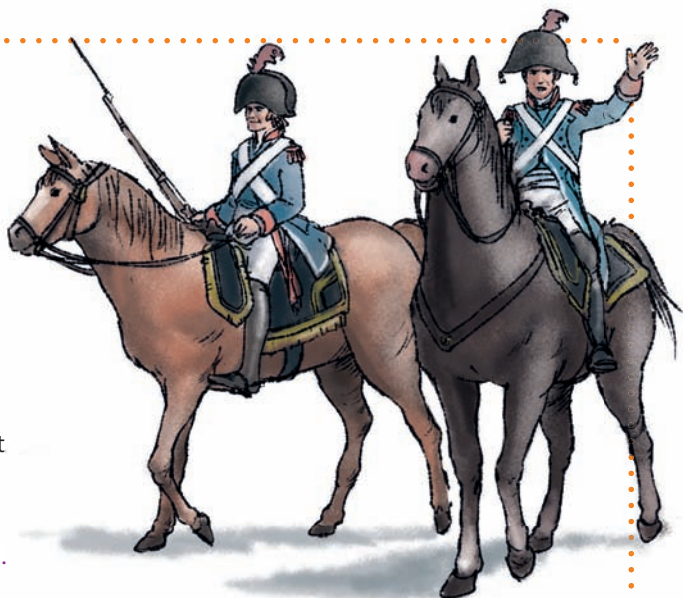
2

Patriotten aan de macht?

Met een Frans leger trokken de Nederlandse patriotten een paar jaar later op naar ons land. Stadhouder Willem V schrok zich een hoedje en vluchtte snel naar Engeland. De patriotten kwamen in Nederland aan de macht. Ze noemden zich de Bataven, naar het volk dat hier lang geleden had gewoond. Ze veranderden de naam van ons land

* in de **Bataafse Republiek**. Zo wilden ze laten zien dat zij gewonnen hadden van de machthebbers, net zoals de dappere Bataven ooit van de Romeinen.

De patriotten komen.

Ren de weg van huisdeur tot schoordeur op volle kracht.
Noteer precies hoe lang je erover doet. Probeer in de loop
van de maand een kwart van de tijd sneller te lopen.
Dit als Argustraining, voor het geval je moet vluchten
voor een aanstormende neushoorn of vampiermieren.

3

Wie is de baas?

De leiders van de Bataafse Republiek wilden dat gewone mensen meer macht kregen. Mannen die konden lezen en schrijven mochten bijvoorbeeld voortaan stemmen. Maar de patriotten hadden het niet alleen voor het zeggen. De Fransen die hadden geholpen met de bevrijding, bleven hier. Ze bemoeiden zich overal mee. Eigenlijk waren de Fransen de baas in Nederland. Tien jaar na de Franse Revolutie veranderde alles weer. Een jonge generaal greep in Frankrijk de macht. Zijn naam was **Napoleon Bonaparte**. Hij zette de Franse regering af en kroonde zichzelf tot keizer.

Napoleon kroont zichzelf tot keizer.

4

Napoleon Bonaparte

Napoleon was een bijzondere man. Hij was heel intelligent en las veel boeken. Hij was nog niet eens dertig jaar, toen hij al half Europa had veroverd. Een beetje hoogmoedig was hij wel. Zo wilde hij dat zijn rijk net zo machtig zou worden als dat van Karel de Grote. Dat lukte hem ook nog, maar uiteindelijk is hij toch ten val gekomen, omdat hij niet van ophouden wist. Het begon ermee dat de Engelsen zijn vloot versloegen. Napoleon was woest en verbood iedereen op het vasteland om nog handel te drijven met Engeland. Zo zou hij dat eiland wel klein krijgen!

Napoleon trekt over de Alpen.

les 2 – Franse overheersing

5

Tuinieren

De wet tegen handeldrijven met Engeland heette het **continentaal stelsel**. Maar **Lodewijk Napoleon**, die nu koning was van Nederland, hield zich er niet aan. Hij vond het continentaal stelsel slecht voor Nederland en knee gewoon een oogje dicht, tot ergernis van zijn broer. Napoleon stuurde zijn broer weg. Ons land hoorde vanaf toen bij zijn keizerrijk. Maar uiteindelijk werd keizer Napoleon verslagen bij het plaatsje Waterloo. Hij werd gevangengezet op het eiland Sint Helena in de Atlantische Oceaan. Zijn laatste jaren bracht hij door met tuinieren en het opschrijven van zijn herinneringen.

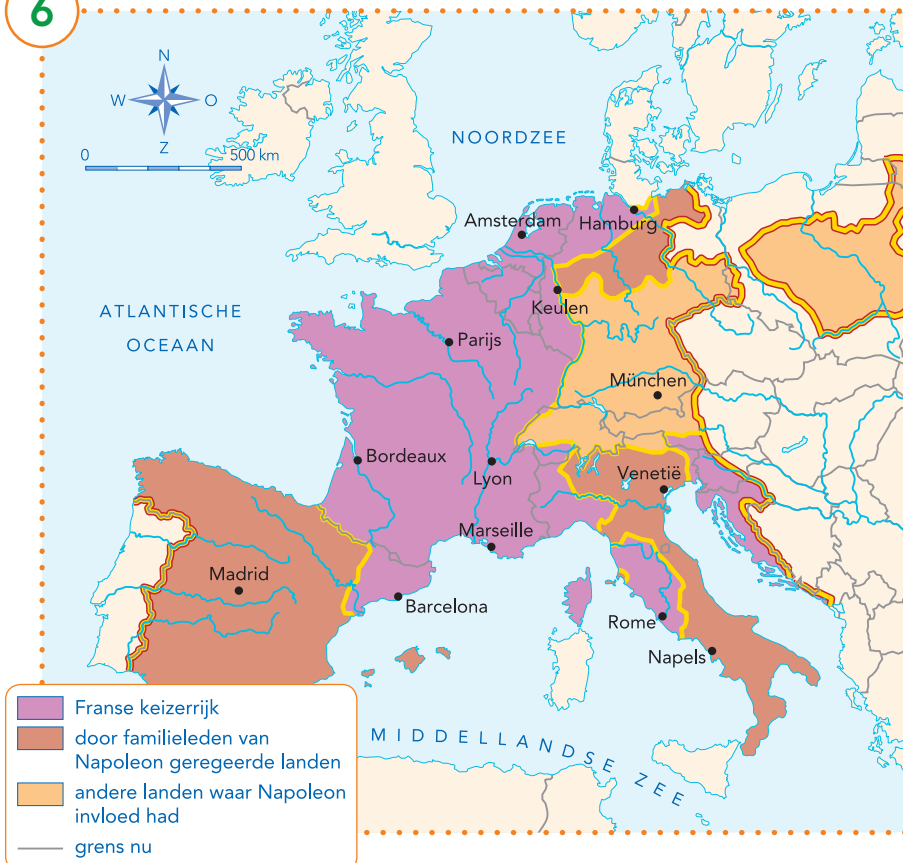
tuinieren op Sint Helena

6

Republiek, koninkrijk, keizerrijk

Ons land was eerst een republiek geweest met stadhouders aan het hoofd. Zoals je al weet werd de broer van Napoleon, Lodewijk Napoleon, koning van Holland. Ons land werd daarna dus een koninkrijk. Zo slecht was dat helemaal niet. De meeste mensen vonden het dan ook niet erg prettig toen Napoleon zijn broer ontsloeg en Nederland onderdeel werd van het Franse keizerrijk. Maar ook al betekende dat minder vrijheden voor de Nederlanders, toch had de overheersing door Napoleon ook goede dingen gebracht.

het rijk van Napoleon

7

Goede veranderingen

De patriotten en de Fransen hebben veel veranderd in ons land. Veel dingen waren beter geworden. De patriotten hebben ervoor gezorgd dat er overal in het land dezelfde wetten kwamen. Dat lijkt nu heel gewoon, maar vóór de Bataafse Republiek hadden veel steden en gewesten verschillende wetten. Een andere belangrijke vooruitgang was dat er één muntsoort kwam voor het hele land. Dat maakte handelen natuurlijk een stuk makkelijker. Lodewijk Napoleon zorgde ervoor dat katholieken en joden ook mochten meebeslissen over wat er in het land gebeurde.

iedereen dezelfde munt

8

Meters en kilo's

Napoleon stelde de regel in dat iedereen in het land een achternaam moest aannemen. Iedere gemeente moest de gegevens over zijn burgers vastleggen.

- * Dat werd de **burgerlijke stand**. Ook zorgde hij ervoor dat er overal in het land dezelfde maten gebruikt werden. Hij stelde de meter in, de centimeter en de kilometer, maar ook bijvoorbeeld het kilogram. Heel praktisch allemaal. Deze maatregelen zijn ook niet meer afgeschaft, ook niet toen Napoleon verslagen was.

het officiële kilogram

Om te onthouden

- * de Franse Revolutie
- * de Bataafse Republiek
- * Napoleon Bonaparte
- * het continentaal stelsel
- * Lodewijk Napoleon
- * de burgerlijke stand

Dit is een kopie van:
Lesboek, pagina 69

les 3 – De Grondwet

Nadat Napoleon verslagen was, bleef stadhouder Willem V in Engeland. Er kwamen andere mannen aan de macht in Nederland: eerst koning Willem I, en later koning Willem II.

(Weer) een koninkrijk!

In 1813 was Napoleon verslagen door Engeland, met hulp van Rusland. Engeland en Rusland hadden in 1815 het **Koninkrijk der Nederlanden** uitgeroepen. Ze wilden een groot land ten noorden van Frankrijk hebben dat de Fransen zou kunnen tegenhouden als die weer gebieden wilden veroveren.

Het nieuwe koninkrijk bestond uit de Noordelijke Nederlanden en de Zuidelijke Nederlanden. Nederland kreeg weer een koning, maar nu een Nederlandse: koning Willem I. Hij was de zoon van stadhouder Willem V. Het Koninkrijk der Nederlanden

kreeg een **Grondwet**: een wet waarin stond aan welke wetten en regels iedereen zich moest houden. De Grondwet gold ook voor de koning en de regering.

Willem II was een machtige koning. Hij besliste zelf wat goed was voor het land. Maar opeens werd hij bang ... Jij bent de hulp van de arts van de koning. Je hoort de bedienden fluisteren op de gang: 'De koning heeft slapeloze nachten.' 'Wat is er aan de hand?' 'Waar is hij zo bang voor dat hij geen oog meer dichtdoet?'

D**Willem V**

Willem V was de vader van koning Willem I.

Willem I

Koning Willem I was de vader van Willem II.

Willem II

Na koning Willem I werd zijn zoon Willem II de koning van het Koninkrijk der Nederlanden

E

De macht eerlijk verdeeld?

In de Grondwet stond ook hoeveel macht de koning en de regering hadden. De regering werd gesplitst in twee groepen die de koning moesten helpen bij het besturen van

- * het land: de leden van de **Eerste Kamer** en van de **Tweede Kamer**. De leden van de Eerste Kamer waren belangrijke mannen die de koning zelf uitkoos. In de Tweede Kamer zaten leden die namens het volk het land bestuurden, dat heet een
- * **volksvertegenwoordiging**. Maar de Eerste en Tweede Kamer hadden niet zoveel te vertellen, daar zorgde koning Willem I wel voor. Hij deed nog vaak waar hij zelf zin in had!

Willem I ondertekent de Grondwet. De ministers kijken toe.

Koning Willem I was getrouwd met zijn nicht Wilhelmina van Pruisen. Hun huwelijksfeest duurde zeventien dagen! Ze kregen vier kinderen. De latere koning Willem II was er één van.

G

En de burgers?

- * Burgers hadden verschillende **grondrechten**. Dat zijn regels waarin staat wat je in het land mag doen of hebben. Bijvoorbeeld:
 - Burgers hebben het recht gelijk behandeld te worden.
 - Burgers hebben recht op hun eigen godsdienst.
 - Burgers mogen hun mening geven en met elkaar over hun gedachten praten.

Dit is een kopie van:
Lesboek, pagina 71

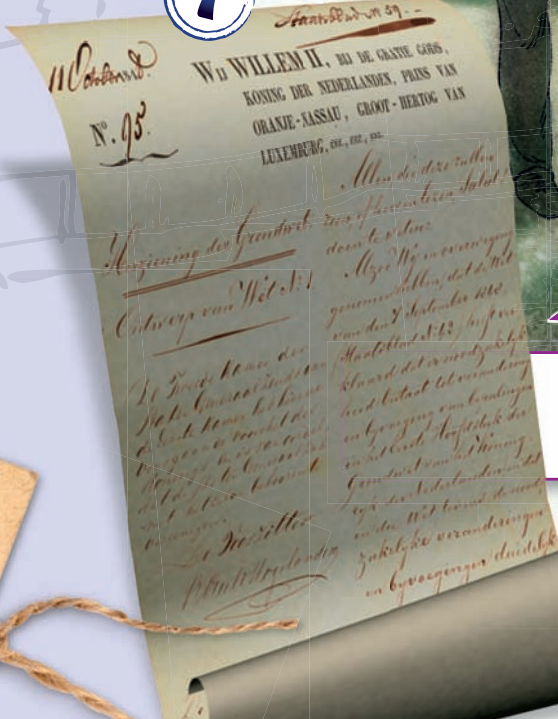
les 3 – De Grondwet

Wij nemen het niet meer!

* Koning Willem I werd opgevolgd door zijn zoon, **koning Willem II**. Willem II had veel macht. Hij nam beslissingen, zonder overleg met de volksvertegenwoordiging. Het volk was het daar niet mee eens. Ze wilden niet langer dat de koning in z'n eentje zoveel macht had. De Nederlandse burgers wilden zelf beslissingen nemen en vonden dat Willem II moest overleggen met de volksvertegenwoordiging. In die tijd liet de bevolking in verschillende Europese landen weten dat zij ook niet langer wilde dat hun koning zoveel macht had. Sommige koningen werden aan de kant gezet of zelfs vermoord! Toen in het Koninkrijk der Nederlanden ook opstanden uitbraken, schrok Willem II. Hij besloot dat er snel iets moest veranderen, voordat het volk ook hem iets zou aandoen.

Thorbecke spreekt de koning en de ministers toe.

de herziene Grondwet uit 1848

Eerst kon de koning alleen opgevolgd worden door een zoon of broer. Later ook door de dochter als er geen man meer was. Nu is de eerstgeboren zoon of dochter de opvolger.

Johan Rudolf Thorbecke was zo belangrijk dat hij een standbeeld kreeg.

Een belangrijke taak

- * Koning Willem II gaf **Johan Rudolf Thorbecke**, lid van de Tweede Kamer, de taak om de Grondwet aan te passen. In de aangepaste Grondwet van 1848 stonden enkele belangrijke veranderingen:
 - De macht van de koning werd minder groot.
 - Niet de koning, maar de ministers waren verantwoordelijk voor het besturen van het land.
 - De leden van de Tweede Kamer moesten rechtstreeks gekozen worden door het volk.

Iedereen moest zich aan de nieuwe Grondwet houden, ook de koning. Rijke mannen, die veel belasting betaalden, kregen stemrecht. Zij konden ook gekozen worden als leden van de Kamer. De nieuwe Grondwet van Thorbecke was erg belangrijk. Die wordt gezien als het begin van Nederland als democratie, waarbij het volk kiest wie het land bestuurt.

Om te onthouden

- * het Koninkrijk der Nederlanden
- * de Grondwet
- * het grondrecht
- * de Eerste Kamer
- * de Tweede Kamer
- * de volksvertegenwoordiging
- * koning Willem II
- * Johan Rudolf Thorbecke

Dit is een kopie van:
Lesboek, pagina 73

les 4 – Een bijzondere vrouw

Waarom is Aletta Jacobs zo belangrijk geweest?

Vrouwen konden tot ver in de negentiende eeuw alleen maar moeder en echtgenote worden. En als ze al een baan hadden, kregen ze veel minder geld dan mannen. Een meisje uit Groningen was een geval apart. Maar een heel belangrijk geval ...

1

Ongehoord!

Veel meisjes leerden in de tijd van burgers en stoommachines nauwelijks lezen en schrijven.

- * **Aletta Jacobs** was de dochter van een dorpsarts. Aletta's vader wilde dat al zijn elf kinderen leerden lezen en schrijven. Ook zijn dochters. De jongens uit het gezin konden kiezen wat ze later wilden worden, maar Aletta mocht alleen maar naar de jongedameesschool. Daar leerde je hoe je een goede huisvrouw werd. Ze vond het vreselijk en stopte al na twee weken. Aletta wist het zeker. Ze wilde arts worden, net als haar vader. Maar meisjes mochten niet naar de universiteit. Wat nu?

Aletta helpt haar vader.

2

Brief aan de minister

Toen schreef Aletta een brief naar minister Thorbecke. Die antwoordde haar niet, maar hij schreef wel een brief naar Aletta's vader. Hoera, ze mocht studeren! En dat ging ze doen in Groningen. Dat was iets nieuws: een vrouw aan de universiteit. Alle mannen keken natuurlijk naar haar, toen ze voor het eerst de universiteit binnenging. Maar Aletta liet zich niet van de wijs brengen en studeerde hard door. In 1878 studeerde ze af. Het was haar gelukt. Ze was de eerste vrouwelijke arts in ons land.

Aletta is arts!

3

Aletta is boos

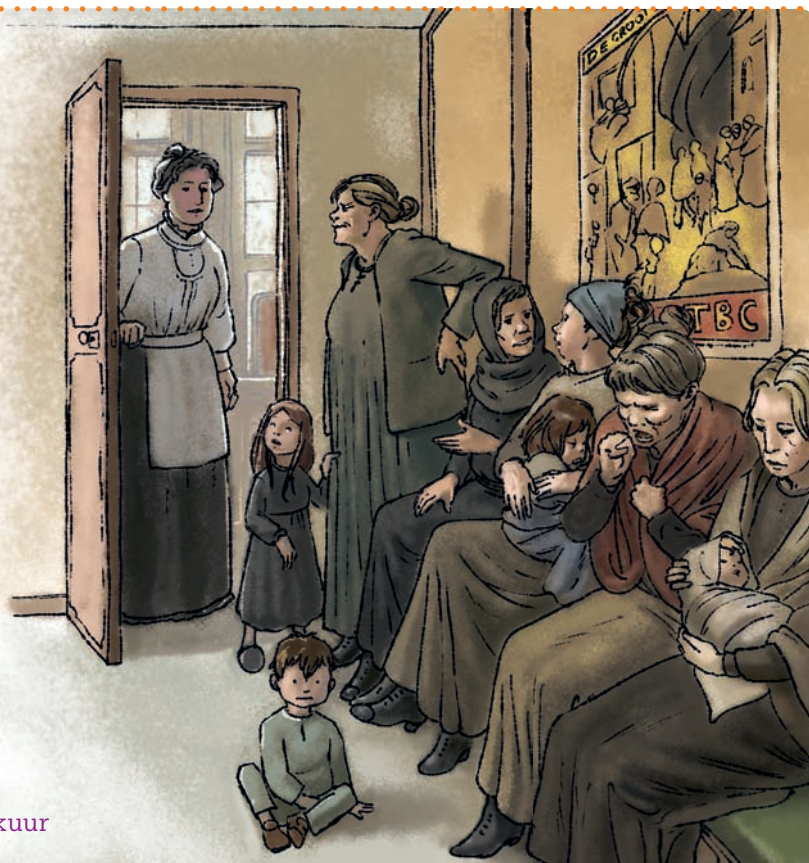
Aletta ging aan het werk en zag dingen die helemaal niet goed zaten. Ze hoorde dat heel veel vrouwen te weinig opleiding hadden en niet konden lezen en schrijven. Ze merkte ook dat vrouwen vaak onder slechte omstandigheden moesten werken. Zo moesten winkelmisjes soms wel elf uur achter elkaar staan, zonder uit te rusten. Dat was slecht voor hun gezondheid. En vrouwen kregen te veel kinderen, wat ook al ongezond voor ze was. Het ergste vond ze dat vrouwen niet mochten stemmen. Ze werden behandeld alsof ze niet zelf konden nadenken. Daar was Aletta heel boos over.

elf uur lang staan ...

4

Arme vrouwen helpen

Aletta woonde een tijdje in Engeland. Toen ze terug in Nederland was, hield Aletta gratis spreekuur in haar praktijk voor arme vrouwen. En ze zorgde dat er een wet kwam waardoor winkelmisjes niet meer zo lang achter elkaar hoefden te staan. In Engeland was een actieve vrouwenbeweging. Dat wilde Aletta ook in Nederland. Vrouwen moesten stemrecht krijgen en veel beter onderwijs.

gratis spreekuur

Dit is een kopie van:
Lesboek, pagina 75

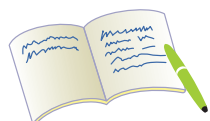

les 4 – Een bijzondere vrouw

5

recht om te studeren

recht om te leren
schrijven en lezen

recht om te stemmen

recht op
hetzelfde loon

EMANCIPATIE

recht om gekozen
te worden

Gelijke rechten

Vrouwen hadden minder rechten dan mannen en Aletta zag dat. Aletta heeft haar leven lang gestreden voor gelijke rechten voor mannen en vrouwen. Een andere manier om dit te zeggen is dat Aletta streed voor **emancipatie**. Aletta was geweldig. Als zij er niet geweest was, had het misschien nog jaren geduurd voordat vrouwen dezelfde rechten kregen als mannen. De vraag is: hoe heeft Aletta dat voor elkaar gekregen?

Het recht ...

6

De Grondwet wordt gewijzigd

Moet je je even voorstellen dat vrouwen niet mochten stemmen. Dat kunnen we ons nu niet meer indenken. Aletta probeerde in 1883 te stemmen. Ze vroeg de burgemeester van Amsterdam om een stembiljet. Maar dat kreeg ze niet. Toen ging ze naar de rechter. Ze zei dat in de Grondwet niet stond dat vrouwen niet mochten stemmen. Er stond alleen dat burgers mochten stemmen. En wat er toen gebeurde? De Grondwet werd aangepast. Nee, er stond nu niet dat vrouwen ook mochten stemmen, maar overal werd snel het woordje 'mannelijke' bij gezet: mannelijke burgers mogen stemmen.

Stemrecht voor vrouwen!

7

Eindelijk stemrecht

Aletta en andere vrouwen hielden overal in het land lezingen en schreven brieven aan de regering. Steeds meer mensen gingen inzien dat het oneerlijk was dat vrouwen niet mochten stemmen. En ze hadden succes.

- * In 1917 kregen vrouwen passief **stemrecht**, dat wil zeggen dat ze niet mochten stemmen, maar dat er wel op ze gestemd mocht worden. In het begin konden mannen dus wel op vrouwen stemmen, maar vrouwen mochten zelf niet stemmen. In 1919 mochten vrouwen eindelijk ook stemmen. Ze kregen actief stemrecht. En vanwege de emancipatie is nu iedereen echt gelijk voor de wet.

Eindelijk mogen vrouwen ook stemmen.

8

Liefde en sterven

Carel Gerritsen werd heel verliefd op de stoere Aletta. Hij was ook voor emancipatie. Aletta wilde eigenlijk niet trouwen, omdat ze dan gehoorzaamheid aan haar man moest beloven. In de wet stond dat de man de baas was van de vrouw. Uiteindelijk is Aletta toch getrouwd. En toen ze stierf, bleek dat ze had opgeschreven dat ze gecremeerd wilde worden. Dat was ook weer iets heel moderns. Er waren veel mensen bij haar crematie, die zelfs werd uitgezonden in de bioscoop. Uiteindelijk hadden de Nederlanders ontdekt hoe belangrijk Aletta Jacobs was.

Aletta en Carel

Om te onthouden

- * Aletta Jacobs
- * de emancipatie
- * het stemrecht

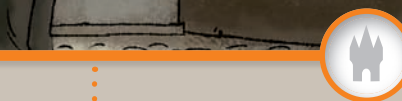

Dit is een kopie van:
Lesboek, pagina 77

les 5 – Kijkplaat

Dit is een kopie van:
Lesboek, pagina 79

GESCHIEDENIS

GROEP **8** WERKBOEK
THEMA 4

les 1 – Voor of tegen Oranje?

1

Onvrede

1a Omcirkel de goede antwoorden.

Voordat Lodewijk Napoleon koning werd van ons land, was de macht in handen

van **de stadhouder** / **de ambtenaren** / **de ministers**.

Het verschil tussen arm en rijk werd steeds **groter** / **kleiner**.

1b Armen en hoogopgeleiden waren kwaad op het bestuur. Vul de zinnen aan.

Ik ben boos op de rijken omdat.....

.....

.....

.....

.....

Ik heb kritiek op de rijken omdat

.....

.....

2

Tegen Oranje

2a Waar streden de patriotten voor? Kruis de goede antwoorden aan.

- ☐ iedereen gelijk voor de wet
- ☐ vrijheid van drukpers
- ☐ gelijke rechten voor alle gelovigen
- ☐ minder belastingen betalen
- ☐ zelf hun burgemeester kiezen

2b Wat hoort bij de patriotten en wat bij de Oranjegezinden? Kruis het goede antwoord aan.

	Oranjegezinden	patriotten
voor de stadhouder	☐	☐
tegen de stadhouder	☐	☐
ontevreden over het bestuur	☐	☐

3

Vlucht uit Den Haag

3a Omcirkel de goede antwoorden.

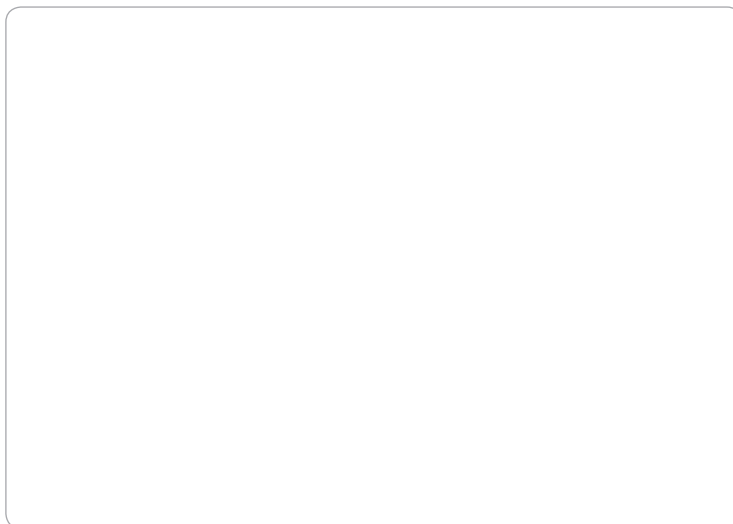
Willem V wilde / De patriotten wilden dat het volk meer invloed op het bestuur zou krijgen. **Willem V hield / De patriotten hielden** meer invloed van het volk tegen.

3b De patriotten kwamen in opstand tegen Willem V. Hoe deden ze dat?
Schrijf twee dingen op.

1

2

3c Stel, jij bent patriot.
Maak een spotprent van de Oranjegezinden.

4

Twintigduizend soldaten

4a Waarom voelde Willem V zich niet meer veilig in Den Haag? Leg uit.

.....

.....

4b Omcirkel de goede antwoorden.

Het leger van de broer van **Wilhelmina / Willem V** versloeg de patriotten.

De patriotten vluchtten naar **Frankrijk / Engeland**.

De koning / De stadhouder kreeg weer de macht in handen.

Dit is een kopie van:
Werkboek, pagina 59

les 2 – Franse overheersing

1

Bestorming van de Bastille

Wat gebeurde er eerst? Wat gebeurde daarna?

Zet de zinnen in de goede volgorde. Zet de nummers 1 tot en met 3 ervoor.

- ☐ Frankrijk is nu een republiek.
- ☐ De koning en koningin worden onthoofd.
- ☐ De Franse patriotten bestormen de Bastille.

2

Patriotten aan de macht?

2a Omcirkel de goede antwoorden.

Toen de patriotten Nederland binnentrokken, was **Willem V** / **Napoleon**

aan de macht. De patriotten kregen de macht in **de Republiek** / **Engeland**.

Ons land heette toen:

de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden / **de Bataafse Republiek**.

2b De patriotten vergeleken zich met Bataven. Vul de goede woorden in.

Wij, Bataven, hebben gewonnen van

.....

Wij, patriotten, hebben gewonnen van

.....

3

Wie is de baas?

Noem een positief en een negatief punt van de Bataafse Republiek.
Vul de zinnen aan.

Positief: de mannen die konden lezen en schrijven

.....

Negatief: de Fransen in ons land

.....

4

Napoleon Bonaparte

4a Wat weet jij nu van Napoleon?
Omcirkel de goede antwoorden.

Hij was **wel** / **niet** intelligent.

Hij had **veel** / **weinig** macht.

Hij was **zelfverzekerd** / **onzeker**.

Hij was **hoogmoedig** / **bescheiden**.

4b Waarom mochten andere landen van
Napoleon geen handel voeren met Engeland?

.....

.....

4c Bekijk het plaatje in je lesboek. Napoleon liet zijn naam en die van Karel de Grote
op het schilderij zetten. Waarom deed hij dat, denk je?

.....

.....

Dit is een kopie van:
Werkboek, pagina 61

les 2 – Franse overheersing

5

Tuinieren

5a Wat was het continentaal stelsel? Leg het uit in je eigen woorden.

.....

.....

5b Wat hoort bij Lodewijk Napoleon? En wat bij Napoleon Bonaparte?
Kruis het goede antwoord aan.

	Lodewijk Napoleon	Napoleon Bonaparte
keizer	☐	☐
koning	☐	☐
voor handel met Engeland	☐	☐
tegen handel met Engeland	☐	☐
werd ontslagen	☐	☐
werd verslagen	☐	☐

6

Republiek, koninkrijk, keizerrijk

6a Wie had de macht? Vul de goede woorden in. Kies uit: **Napoleon – Lodewijk.**

Toen ons land een koninkrijk was, werd het bestuurd door

Het Franse keizerrijk werd bestuurd door

6b In korte tijd veranderde het bestuur van ons land.
Zet in de goede volgorde: **deel van een keizerrijk – republiek – koninkrijk.**

1

2

3

7

Goede veranderingen

7a De patriotten en Fransen zorgden voor goede veranderingen. Schrijf er drie op.

- 1
- 2
- 3

7b Deze munten komen uit de tijd van de Bataafse Republiek.
Leg uit waarom het zo belangrijk was dat er één muntsoort kwam.

-
-

8

Meters en kilo's

Welke goede veranderingen kwamen er dankzij Napoleon Bonaparte?
Kruis de goede antwoorden aan.

- ☐ invoering van dezelfde maten om mee te wegen en meten
- ☐ vrijheid van handel
- ☐ vrijheid van meningsuiting
- ☐ iedereen moest een achternaam hebben en de gegevens van burgers werden vastgelegd.

Dit is een kopie van:
Werkboek, pagina 63

les 3 – De Grondwet

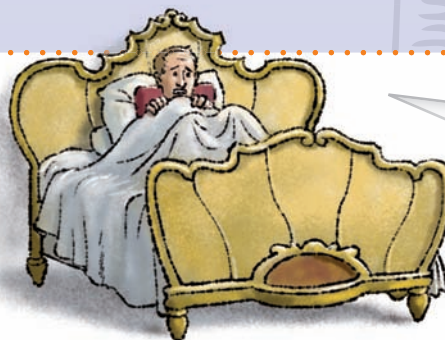
Willem II was een machtige koning. Maar opeens werd hij bang ...
Jij bent de hulp van de arts van de koning. Waar is hij zo bang voor
dat hij geen oog meer dichtdoet? Maak de puzzels en jij weet het!

1

A

Lees bron A, C, D en E. Bekijk bron B.

Vul de goede woorden in en zet een streep door de antwoorden in de puzzel hieronder.

Ik maak me zo'n zorgen, ik ben bang!

B

C

Nederland werd een zelfstandig koninkrijk doordat Zuid-Nederland...

D

en Noord-Nederland... werden samengevoegd. Nederland heette in

E

de tijd van burgers en stoommachines: het der Nederlanden.

Het land kreeg een, waarin en

stonden. in het land moest zich aan de Grondwet houden.

Burgers kregen verschillende grondrechten: het recht op behandeling,

recht op hun eigen en ze mochten met elkaar over hun

..... praten. Met de Grondwet kwam er ook een

volksvertegenwoordiging. De regering werd gesplitst in de

en de Koning was de vader van

koning Willem II.

Zet de letters die overblijven achter elkaar.

Welke woorden lees je dan?

.....

K	O	N	I	N	K	R	I	J	K	D	R	A	G
I	E	D	E	R	E	E	N	T	Z	I	E	J	E
E	E	R	S	T	E	K	A	M	E	R	G	W	L
N	W	I	L	L	E	M	I	V	O	L	E	E	I
G	E	D	A	C	H	T	E	N	K	H	L	T	J
E	M	A	G	O	D	S	D	I	E	N	S	T	K
T	W	E	E	D	E	K	A	M	E	R	A	E	E
N	O	O	R	D	N	E	D	E	R	L	A	N	D
Z	U	I	D	N	E	D	E	R	L	A	N	D	N
D	E	K	A	N	T	G	R	O	N	D	W	E	T

2

F

Lees bron F. Wat heeft koning Willem II gezegd en hoe reageerde het volk?

Kruis de goede antwoorden aan en maak een woord met de letters die je vindt.

.....

I

Wij zijn blij dat de koning zelf alle beslissingen neemt. ☐

Wij willen dat de volksvertegenwoordiging meer invloed krijgt. ☐

O

Z

Ik heb veel macht en overleg niet eerst met de volksvertegenwoordiging! ☐

W

Ik overleg alles eerst met de volksvertegenwoordiging. ☐

U

We zijn het er niet mee eens. Wanneer wordt er eindelijk eens naar ons geluisterd! ☐

I

We wachten rustig af tot de koning snapt dat hij niet alles alleen kan beslissen. ☐

3

G

H

I

Lees bron G en H. Bekijk bron I. Zet de woorden in het woordweb. Kies uit: **gekozen – democratie – koning Willem II – ministers – rijke mannen die belasting betaalden – macht – Thorbecke.**

Neem van ieder woord de letter die aangegeven wordt.

Welk woord kun je maken van de letters?

.....

De leden van de Tweede Kamer moesten rechtstreeks (5e en 7e letter) worden door het volk.

Er kwamen belangrijke veranderingen in de Grondwet.

Deze Grondwet is belangrijk omdat die wordt gezien als het begin van Nederland als (2e letter).

De Grondwet van ...

1848

De (5e letter) van de koning werd minder groot.

De (6e en 7e letter) waren verantwoordelijk voor het besturen van het land.

Oplossing

Vul de woorden in die je bij opdracht 1, 2 en 3 gevonden hebt. Waarvoor was Willem II bang?

Willem II was bang

les 4 – Een bijzondere vrouw

1

Ongehoord!

Welke uitspraken kan Aletta Jacobs gedaan hebben toen zij een kind was?

Kruis de goede antwoorden aan.

- ☐ Ik wil arts worden, net als mijn vader.
- ☐ Ik kan niet lezen en schrijven.
- ☐ Ik leer lezen en schrijven, net als mijn broers.
- ☐ Ik wil naar de jongedamesschool.
- ☐ Ik wil naar de universiteit.

2

Brief aan de minister

2a Er waren twee dingen die Aletta Jacobs als eerste vrouw in Nederland deed. Schrijf die twee dingen op.

1

2

2b Welk vak studeerde Aletta?

.....

2c Toen Aletta naar de universiteit ging, werd zij in de kranten en tijdschriften bespot. Ook werden haar broers gepest. Waarom gebeurde dat, denk je?

.....

.....

.....

3

Wij willen ook meebeslissen! Het is niet eerlijk dat wij vrouwen niet hetzelfde recht hebben als mannen!

Aletta is boos

3a Toen Aletta arts was, ontdekte ze dingen die niet goed waren voor vrouwen. Schrijf er drie op.

- 1
- 2
- 3

3b Kijk naar het plaatje hiernaast. Welk recht bedoelt Aletta hier? Aletta bedoelt hier het recht om:

-
-

4

Arme vrouwen helpen

4a Omcirkel de goede antwoorden.

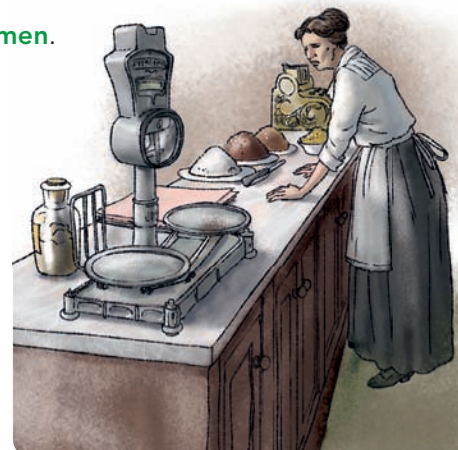
In de tijd van Aletta mochten vrouwen **wel** / **niet** stemmen.

Aletta vond dat vrouwen **de plicht** / **het recht** moesten hebben om te stemmen.

Ook streed Aletta voor beter onderwijs voor **vrouwen** / **armen**.

4b In 1902 kwam er een wet voor winkelleisjes. Wat werd er in die wet geregeld?

-
-
-

Dit is een kopie van:
Werkboek, pagina 67

les 4 – Een bijzondere vrouw

5

Gelijke rechten

5a Wat is emancipatie? Kruis het goede antwoord aan.

- ☐ gelijke rechten
- ☐ beslissen over anderen
- ☐ discriminatie

5b Kies twee rechten. Leg uit waarom deze rechten belangrijk zijn.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6

De Grondwet wordt gewijzigd

Omcirkel de goede antwoorden.

Voor 1883 mochten vrouwen **wel** / **niet** stemmen.

In 1883 probeerde Aletta te gaan stemmen. Dat lukte **wel** / **niet**.

De Grondwet werd aangepast. Vrouwen mochten nu **wel** / **niet** stemmen.

7

Eindelijk stemrecht

7a Wat gebeurde er eerst? Wat gebeurde daarna?

Zet de zinnen in de goede volgorde. Zet de nummers 1 tot en met 3 ervoor.

- ☐ Vrouwen mochten niet stemmen, maar er mocht wel op ze gestemd worden.
- ☐ Vrouwen mochten zelf stemmen en er mocht op ze gestemd worden.
- ☐ Vrouwen mochten niet stemmen en er mocht niet op ze gestemd worden.

7b Leg in je eigen woord uit wat actief en passief stemrecht betekent.

Passief stemrecht:

.....

Actief stemrecht:

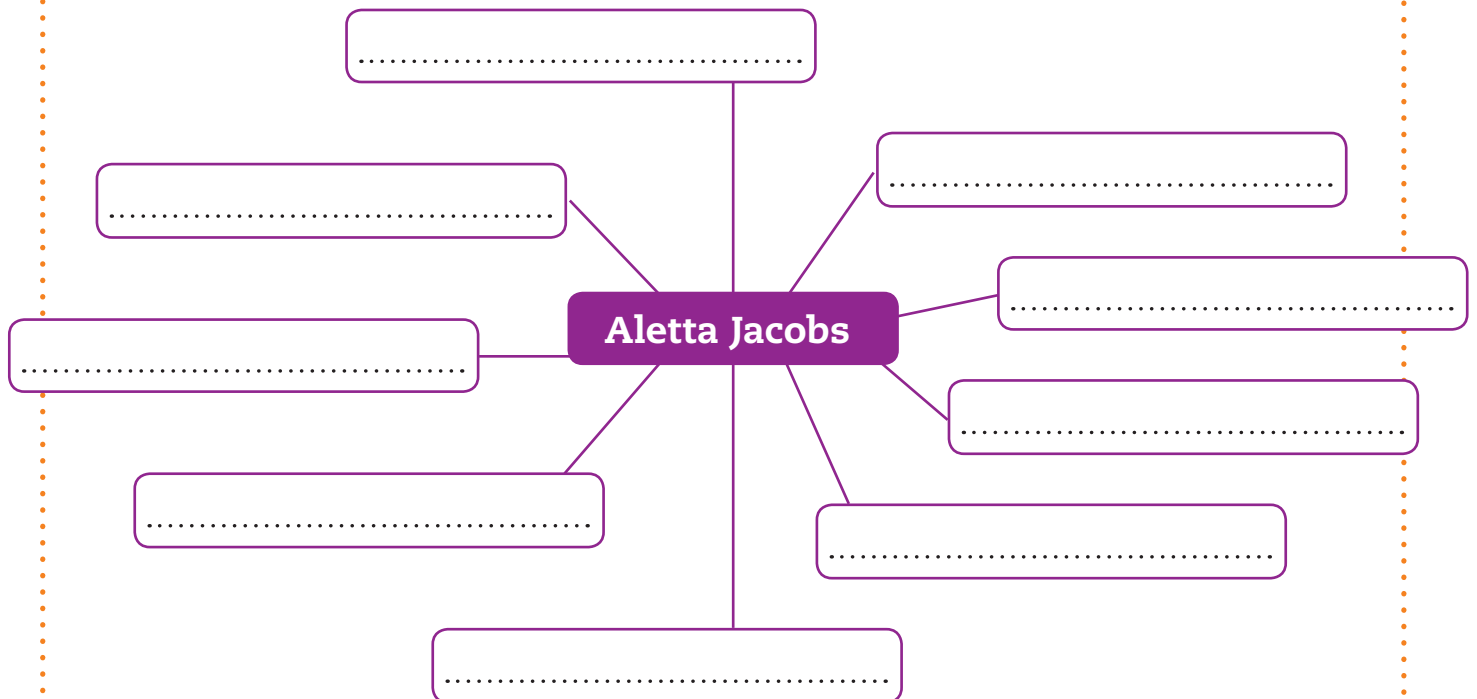
.....

8

Liefde en sterven

Je weet nu veel over Aletta Jacobs. Maak een woordweb over haar.

Denk aan Aletta als kind, aan haar werk, waar zij voor streed en haar dood.

Dit is een kopie van:
Werkboek, pagina 69

les 5 – Kijkplaat

1

Willem V

- 1a** Wat zie je op het bovenste deel van de kijkplaat?
Omcirkel de goede antwoorden.

Stadhouder Willem V **vlucht naar** / **komt terug uit** Engeland.

Zijn twee zoons gaan met hun **moeder** / **vader** mee.

Willem V vertrekt vanuit **Amsterdam** / **Scheveningen**.

Enkele belangrijke heren / **De burgers** nemen afscheid van Willem.

De huisraad wordt **wel** / **niet** meegenomen.

De burgers / **De bedienden** kijken toe.

- 1b** Eén van de zoons van Willem V keerde na enkele jaren terug naar de Republiek.
Hoe heette hij en waarom was hij belangrijk?

.....
.....

2

Armoede

- 2a** In de jaren vóór de vlucht van stadhouder Willem V is er van alles gebeurd.
De rijke regenten en stadhouders hadden de macht. Het verschil tussen arm en rijk werd steeds groter. De arme bevolking begon te morren. Waarom?
Kruis de goede antwoorden aan.

- ☐ De arme bevolking wilde dat één persoon alle macht in het land kreeg.
- ☐ De arme bevolking vond het niet eerlijk dat ze niets te vertellen hadden over het bestuur van het land.
- ☐ De armenzorg was niet goed geregeld.
- ☐ De arme bevolking wilde mooie kleren dragen, net als de rijke regenten.
- ☐ De arme bevolking was kwaad, omdat stadhouder Willem V zich als een koning gedroeg en veel te veel geld uitgaf.

2b De burgers vormden uiteindelijk twee groepen die met elkaar de strijd aangingen: de patriotten en de Oranjegezinden. Leg uit wat er gebeurde. Gebruik de woorden: **minder belasting – spotprenten – Wilhelmina – leger van haar broer.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3

Aletta Jacobs

3a Je ziet hier Aletta Jacobs. Waarom was zij zo belangrijk? Leg uit.

.....

.....

.....

3b Kijk eens naar de gezichten van de mannen. Wat vonden zij ervan, denk je, dat er een vrouw kwam studeren aan de universiteit?

.....

4

De Grondwet

In de tijd van burgers en stoommachines kreeg Nederland een Grondwet. In de Grondwet stond aan welke regels iedereen zich moest houden en welke rechten iedereen had. Aletta Jacobs vond dat een aantal zaken in de wet niet goed geregeld waren. Schrijf een voorbeeld op.

.....

.....

Dit is een kopie van:
Werkboek, pagina 71

thema 4 – Sterke vrouwen en Franse koningen

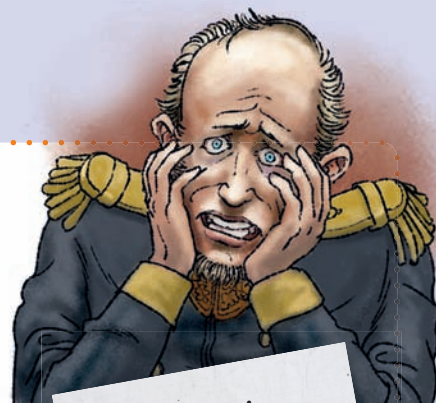
⏰ tijd van pruiken en revoluties 🏭 tijd van burgers en stoommachines

De Grondwet

les 3

Koning Willem II was een machtige koning. Dan ben je toch nergens bang voor? Of toch wel? Waar was koning Willem II zo bang voor? Los jij het mysterie op?

Wat ga ik doen?

Je geeft je mening over iets wat in de Nederlandse Grondwet staat. Om een mening te kunnen vormen, moet je eerst meer weten over de Nederlandse Grondwet en wanneer die is ontstaan. Daarom ga je bronnen lezen en vragen beantwoorden.

Hoe ga ik het doen?

Lees bron A, C, D en E. Bekijk bron B. Beantwoord dan de volgende vragen.

Wie was de eerste koning van het Koninkrijk der Nederlanden?

Wat is een Grondwet?

- ☐ een weddenschap over een stuk grond
- ☐ een wet waarin staat hoe we de grond moeten behandelen
- ☐ een wet waarin staat aan welke regels iedereen zich moet houden

Schrijf drie grondrechten uit de Grondwet op.

1

2

3

Lees bron F. Bekijk bron I. Nederland werd een koninkrijk en kreeg een Grondwet, waaraan iedereen zich moest houden.

Hield koning Willem II zich aan de Grondwet?

Wat vond het volk ervan dat de koning veel zelf besliste?

.....

Dit gebruik je

- pen
- schrijfpapier

Ik doe mijn werk

Lees bron G en H. In de aangepaste Grondwet van Thorbecke uit 1848 staan drie belangrijke veranderingen. Schrijf de drie veranderingen op.

Drie belangrijke veranderingen in de Grondwet zijn:

- ☐ 1
-
- ☐ 2
-
- ☐ 3
-

De Grondwet is in de loop van de jaren nog vaker aangepast, maar deze drie grondrechten gelden in Nederland nog steeds.

Kruis hierboven aan over welk grondrecht jij je mening geeft.

Schrijf je mening op een los blaadje. Schrijf op wat je vindt en waarom je dat vindt. Denk daarbij aan de volgende vragen:

- Hoe belangrijk vind ik dit grondrecht? Waarom vind ik dat?
- Stel dat ik de koning(in) was, wat vind ik dan van dit grondrecht?
- Vind ik dat het grondrecht aangepast moet worden en waarom vind ik dat?
- Wat merk ik zelf van dit grondrecht?

Denk nu na over het antwoord op het mysterie. Waarom was koning Willem II zo bang?

- ☐ Hij was bang dat hij geen stemrecht kreeg.
- ☐ Hij was bang dat zijn volk hem niet langer als koning wilde en hem iets zou aandoen.
- ☐ Hij was bang dat hij belasting moest gaan betalen.

Ik kijk mijn werk na

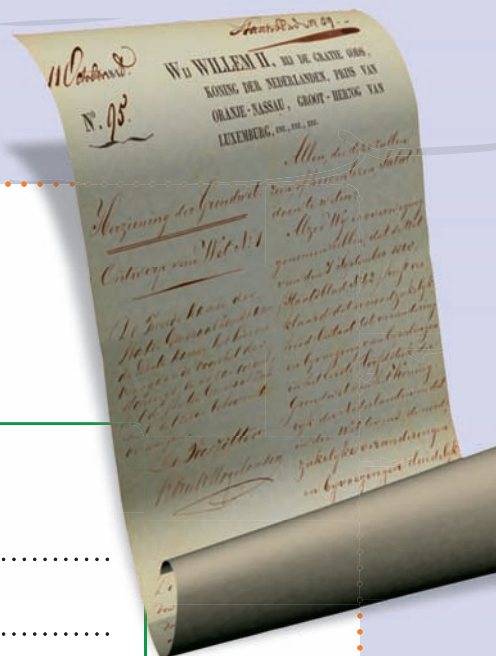
Heb je het antwoord op alle vragen gevonden?

Hebben de bronnen geholpen bij het vinden van de antwoorden?

Heb je een mening gevormd over een grondrecht? Hoe vond je dat?

Vind je het makkelijk om zelf een mening te vormen, zonder met anderen te overleggen? Leg uit.

Heb je het mysterie opgelost?

Kijkplaat

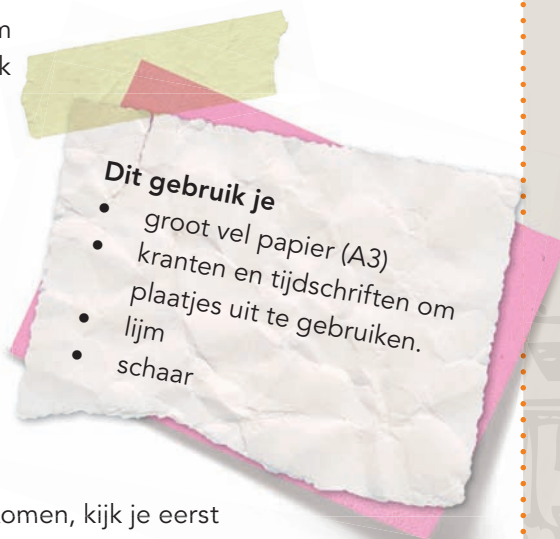
les 5

In geschiedenislessen leer je over beroemde mensen.
Wie uit onze tijd zal er over honderd jaar in de
geschiedenisboeken staan? Van deze mensen ga jij een
collage maken.

Wat ga ik doen?

Je maakt een collage met mensen die nu leven. Het gaat om mensen waarvan jij denkt dat ze belangrijk zijn. Zo belangrijk dat zij over honderd jaar in een geschiedenisboek staan. Je schrijft bij iedere persoon waarom je denkt dat hij of zij over honderd jaar nog belangrijk gevonden wordt.

Dit gebruik je

- groot vel papier (A3)
- kranten en tijdschriften om plaatjes uit te gebruiken.
- lijm
- schaar

Hoe ga ik het doen?

Om te weten wie belangrijk genoeg is om op je collage te komen, kijk je eerst naar de geschiedenis. Welke personen ken jij die een belangrijke rol speelden in de geschiedenis? Schrijf er minstens zes op.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Als er over personen geschreven wordt in een geschiedenisboek, zijn ze beroemd vanwege hun ideeën, omdat ze een land regeerden of omdat ze iets gedaan hebben wat belangrijk was. Waardoor zijn de personen die jij net opgeschreven hebt zo beroemd geworden? Schrijf hun namen op de goede plek in de tabel.

beroemd om hun ideeën

.....
.....
.....

beroemd omdat ze een land regeerden

.....
.....
.....

beroemd om iets wat ze gedaan hebben

.....
.....
.....

Welke belangrijke personen zie je op de kijkplaat? Waardoor zijn deze mensen beroemd geworden?

.....
.....

.....
.....

Ik doe mijn werk

Zoek in kranten en tijdschriften naar plaatjes van personen die nu leven. Welke personen zijn volgens jou zó belangrijk dat zij later beroemd zullen zijn vanwege hun ideeën, hun acties of omdat ze een land regeerden? Knip ze uit en plak ze op. Zorg dat je collage er mooi uit ziet. Geef de collage een kleurrijke titel. Schrijf bij iedere persoon waarom jij denkt dat ze over honderd jaar in een geschiedenisboek staan.

Ik kijk mijn werk na

Omcirkel je antwoord. Is je collage goed gelukt? **ja / nee**

Kon je de personen vinden die je in je collage wilde? **ja / nee**

Wie is nu wel beroemd, maar komt over honderd jaar niet in een geschiedenisboek te staan, denk je?

.....

Waardoor zou jij beroemd willen zijn?

Wil jij over honderd jaar zo beroemd zijn dat je in een geschiedenisboek

terecht komt? **ja / nee**